

September 2006

Bästa klassförälder!

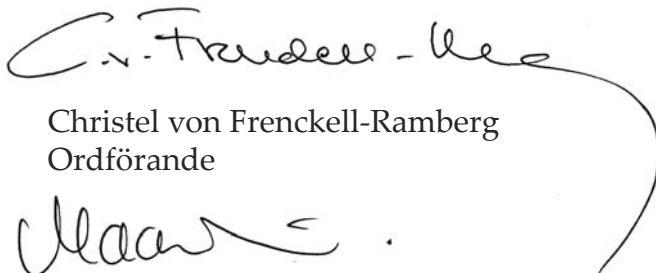
Den här pärmen är planerad att bli ett redskap för dig i ditt viktiga uppdrag som klassförälder. Tanken är att du här kan ta del av samlad information och få uppslag om vad man kan göra som klassförälder. Ifall ni är flera klassföräldrar för samma klass kan ni komma överens om vem som ansvarar för pärmen. Ifall ni vill ha flera exemplar av det färdigtryckta skriftliga materialet så hittas det på www.hemochskola.fi. Ni kan också kopiera pärmens material för eget bruk.

När du fyller på med eget material blir pärmen en kunskapsbank om en klass just i ditt barns skola. I åk 1-6 följer pärmen med klassen ända tills eleverna går ut sjätte klass. I åk 7-9 har klassen samma pärm tills eleverna har gått ut grundskolan. Vänligen returnera pärmen till din efterträdare då du inte längre är klassförälder eller till skolans Hem och Skola-förening när eleverna gått ut skolan. Då kan pärmen ges vidare till nästa ettors eller sjuors klassföräldrar och era erfarenheter och aktiviteter kan inspirera dem.

Vi här på Förbundet Hem och Skola tycker att klassföräldraverksamheten är ett av de viktigaste sätten som vi föräldrar kan vara med och stöda eleverna i skolan. Vi hoppas att den här pärmen hjälper dig att komma igång som klassförälder. Värdefullast är pärmen då den är full med material från just din klass. Då kan den fungera som informations- och inspirationskälla för dig och andra klassföräldrar.

- Lycka till i ditt värdefulla arbete!

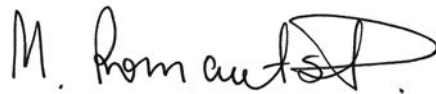
Förbundet Hem och Skola i Finland rf

Christel von Frenckell-Ramberg
Ordförande

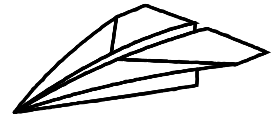

Maarit Westerén
Informatör

Micaela Romantschuk-Pietilä
Verksamhetsledare

Illustrationer: Bosse Österberg
Pärm: Steffen Ørsted
Ombrytning: Ant Networks

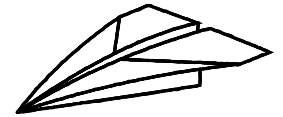

Telefonnummer och adresser

Gör upp en lista på telefonnummer och adresser som du behöver. Ta med uppgifter på lärarna, klassföräldrarna, skolans rektor, Hem och Skolas ordförande, och naturligtvis klassens föräldrar. Det kan vara bra att kontrollera om skolan ger ut föräldrarnas telefonnummer och adresser eller om de måste samlas in specifikt för detta ändamål.

Det här kan vara bra att ha följande uppgifter:

- Elevens namn
- Förälder
- Adress
- Telefon
- E-post
- Roll/uppgift

Initiera och engagera! Om klassföräldern i skolan

Vad är en klassförälder?

Klassföräldern är föräldrarnas valda kontakt till klassläraren och skolan. Klassföräldern jobbar aktivt för att skapa en fungerande dialog mellan klassföreståndaren, lärarna och föräldrarna och för en skolmiljö där alla trivs och har de bästa förutsättningarna att lära sig.

Varför behövs klassföräldrar?

Klassen är den viktigaste arenan för barnen i skolan. Det är i klassen de tillbringar den största och den viktigaste delen av sin skoltid. Barn lär sig bättre i en trygg och familjär omgivning. Som klassförälder har du en möjlighet att påverka hur barnen trivs i skolan.

Klassförälderns roll är viktig. Då barnen vet att föräldrarna ställer upp och stöder skolarbetet på ett positivt sätt skapar det trygghet. När föräldrarna i en klass lär känna varandra och varandras barn leder det till att informationen och samarbetet i klassen fungerar bättre. Det har också visat sig att ett gott socialt klimat i klassen minskar risken för mobbning.

Hur väljs klassföräldrarna?

Valet av klassföräldrar går ofta olika till i olika skolor. Det är Hem och Skola föreningens styrelse som har ansvaret för att nya klassföräldrar väljs. Klassföräldrarna väljs oftast i början av terminen på det första föräldramötet. För varje klass väljs oftast två eller tre klassföräldrar. Antalet kan variera beroende på klassens storlek, men Hem och Skola rekommenderar minst två klassföräldrar per klass. Klassföräldrarna väljs oftast för ett år åt gången.

Klassförälderns roll

Klassförälderns uppgift är att aktivera och engagera klassen att göra saker tillsammans. Det finns många sätt att bygga upp vi-andan i klassen och samtidigt stöda undervisningen. I den här pärmen finns förslag på aktiviteter för klassen.

Det är inte meningen att klassföräldern skall göra allt själv. Klassföräldern skall ha en koordinerande och initierande roll och få med andra i arbetet. Engagera klassens föräldrar och elever i arbetet; alla kan hjälpa till på något sätt.

Klassföräldern kan t.ex. ta initiativ till diskussioner om aktuella teman eller ordna besök till företag och föreningar. - Vill ni gå på teater eller bio med klassen eller att grillas korv tillsammans? En lista med tips och idéer hittar du i denna pärm.

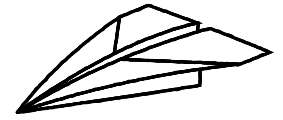
Vem samarbetar klassföräldern med?

Du får hjälp i ditt arbete som klassförälder från många olika håll. Om föräldrarna har valt fler än en klassförälder för klassen får ni hjälp och stöd av varandra. Då lönar det sig att fundera på hur ni vill jobba tillsammans genast i början av året och göra upp en plan för året. Om ni vill kan ni också komma överens om vem som ansvarar för de olika aktiviteterna ni planerat. Kom också överens om hur ni bäst kan hålla kontakt med varandra.

Klassföräldrarna i andra klasser är också värdefulla kontakter, eftersom de har samma roll som du. Av dem kan du få nya idéer och nyttiga råd på vägen. Ibland kan det löna sig att slå sig ihop med en annan klass för någon aktivitet och då lönar det sig naturligtvis att planera och göra allt tillsammans.

Lärarna i skolan har samma målsättning som du som klassförälder; d.v.s. att skapa en trygg och trivsamt stämning i klassen. Därför lönar det sig att tillsammans med lärarna fundera på vad ni kan göra för att uppnå ert gemensamma mål. Lärarna känner bäst till dynamiken i klassen och kan komma med konkreta förslag på aktiviteter.

Som klassförälder representerar du klassens föräldrar. Det betyder att du också har som uppgift att engagera föräldrarna i skolans aktiviteter. Om många föräldrar är aktivt med i klassverksamheten kan klassen göra och uppleva mycket mer. Dessutom ökar föräldrarnas förståelse för vad som händer i skolan och barnen känner att man bryr sig om dem. Minns att en del elevers föräldrar lever på var

sitt håll. Det är viktigt att erbjuda båda föräldrarna möjlighet att aktivt hålla kontakt med skolan.

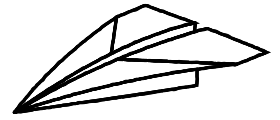
Du kan också få hjälp och stöd av din lokala föräldraförening. Du är inte ensam som klassförälder och många frågor som du grunnar på har säkert kommit upp i Hem och Skola-sammanhang. Många styrelser har en styrelsemedlem som verkar som kontaktperson för klassföräldrarna.

Mera information

Hem och Skola har information om olika ämnen på sin webbplats på adressen www.hemochskola.fi. Där kan du hitta information om våra foldrar som ger dig mera information om olika ämnen som t.ex. mobbning, social kompetens, alkohol och droger och Internetanvändning. En del av materialet kan skrivas ut och annat kan beställas från Hem och Skolas kansli. Om du har frågor om klassföräldra- verksamheten i ditt barns klass så kan du vända dig till din Hem och Skola-förening och höra dig för om verksamheten i er skola.

Hem och Skola-principer för klassföräldrar

1. Inom Hem och Skola utgår vi från möjligheter och inte problem. Vi arbetar **för** något och inte emot. Aktivitet inom Hem och Skola är en positiv och uppbyggande kraft.
2. Kom ihåg glädjen i att träffas och umgås. Det ska kännas viktigt att få träffa de andra föräldrarna, barnen och lärarna.
3. Diskutera aldrig en enskild förälder, elev eller lärare. Det är viktigt att diskutera en fråga utgående från att den är hela klassens angelägenhet. Ett föräldramöte är aldrig rätt forum då en enskild förälder, lärare eller elev skall diskuteras. En sådan diskussion skall föras enskilt med klassföreståndaren.
4. Vid eventuella konflikter: ta i lugn och ro reda på hur det förhåller sig och försök sedan hitta en lösning som alla kan omfatta. Ofta är det bra att sova på saken!

Hem och Skola

I ditt barns skola verkar en av Förbundet Hem och Skolas medlemsföreningar. Du har säkert stött på föräldraföreningen i din skola i olika sammanhang. Ifall du är osäker vem som sitter med i föräldraföreningens styrelse så kan du höra dig för i skolan.

Förbundet Hem och Skola arbetar för att stöda sina medlemsföreningar i skolorna på olika sätt. Ett sätt är att vi utarbetat den pärm du nu håller i din hand. Verksamheten med klassföräldrar är en viktig del av arbetet inom Hem och Skola.

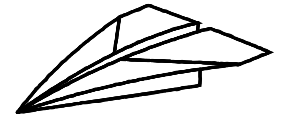
Vad är Hem och Skolas mål?

Förbundet Hem och Skola är ett samarbetsforum för föräldrar, lärare och elever i de svenskspråkiga skolorna sedan 1969. Vi jobbar för att skolbarnen skall må bra och för att föräldrarna aktivt ska kunna ta del av skolans vardag. Målet är en skola som är öppen mot samhället och där föräldrarnas röst hörs.

Hem och Skola vill stärka:

- en positiv dialog mellan hemmet och skolan
- kontakten mellan föräldrar
- ett positivt förhållningssätt till skolan
- relationskapitalet i skolan

Vad gör förbundet?

På vår webbplats www.hemochskola.fi hittar du aktuell information om vad som är på gång. Många föreningar har också sina egna sidor på vår webbportal. Kolla gärna in föreningarnas sidor och låt dig inspireras!

Förbundet Hem och Skola ger ut tidningen **Vi och vår skola** fyra gånger per år. Den kommer hem till dig som en medlemsförmån. Tidningen, som är skriven för föräldrar, utdelas i klassen och kommer hem i barnets skolväska. – Fråga efter och håll utkik!

Vi har också ett **nätverk av föreläsare** som kan användas av föreningarna. Kontakta styrelsen för din Hem och Skola-förening och ge dem tips om vilket ämne som skulle kännas aktuellt för en föräldrakväll i er skola.

Vi producerar också **material** som stöd för föräldrarna så att de i sin tur ska kunna stöda sina barn. Kolla in sidan www.hemochskola.fi/material för mera information. En del av materialet kan skrivas ut och övrigt material kan beställas via vårt kansli. Du kan hitta information t.ex. om föräldraledda klassmöten, mobbning, social kompetens, barns Internet-användning och alkohol och droger.

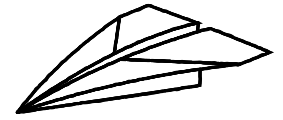
Förbundet håller kontakt med föreningarna genom att ordna regionala träffar och seminarier. Vi samarbetar med utbildningsmyndigheterna och fungerar som en remissinstans och hörs i lagberedningen.

Vårt kansli finns i Helsingfors där det arbetar fyra personer. Ta gärna kontakt med oss:

Förbundet Hem och Skola
Nylandsgatan 17D
00120 Helsingfors

Tfn 09-5657 770
E-post: hemochskola@hemochskola.fi

Trivs tillsammans! Förslag på aktiviteter

När du börjar planera olika aktiviteter är det bra att först tänka på målsättningen, dvs vad du vill uppnå med en aktivitet. Då är det bra att fråga sig: **Vad vill jag att ska hända som ett resultat av aktiviteten?**

Svaren kan vara t.ex. att

- föräldrarna lär känna varandra bättre
- föräldrarna och eleverna lär sig förstå varandra bättre
- hela familjen deltar tillsammans
- föräldrarna diskuterar olika aktuella frågor och ämnen
- vi-andan förstärks i klassen/skolan
- samhörigheten blir starkare bland föräldrarna
- klassen samlar pengar för att genomföra ett projekt

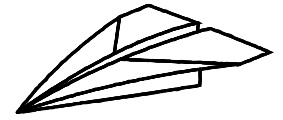
Efter att du har ett klart svar på frågan är det lätt att bestämma vem som är målgruppen för aktiviteten. Målgruppen kan vara

- föräldrarna och klassläraren/klassföreståndaren
- eleverna och klassläraren
- eleverna, föräldrar och lärare
- elevernas familjer
- hela skolan

Kom alltid ihåg att diskutera aktiviteterna med läraren, så att programmet stöder skolans verksamhet så bra som möjligt.

På följande sida finns tips och idéer för att komma igång. Hitta gärna på egna aktiviteter som bäst passar din målsättning.

Kom ihåg att du inte behöver göra allt själv. Ta med andra intresserade föräldrar och jobba ihop. Inspirera och låt dig inspireras. Trivs tillsammans!

Tips och idéer

Temakvällar för föräldrar

Samla föräldrarna och klassläraren till diskussion kring någon viktig fråga. Förbundet erbjuder material om olika ämnen som t.ex. användningen av Internet, tvåspråkighet och hur motarbeta mobbning. Kolla in vår webbplats och se om du hittar material för temakvällar!

Trivselkväll/Fest

Samlas en kväll kring ost, dryck och goda sallader. Lär känna varandra under fri samvaro.

Industri- och företagsbesök

Besök växthus, ladugård, större eller mindre industrier eller företag.

Skola för föräldrar

Vill en lärare ställa upp och berätta hur man som förälder kan stöda barnens läsläsning? Metoderna att undervisa t.ex. matematik har förändrats en hel del sedan vår egen skoltid.

Arbetsplatsbesök

Klassen besöker någon av föräldrarnas arbetsplatser.

Välläsningstävling

Eleverna kan öva sig att läsa inför grupp genom att öva in en text som läses med dramatik och inlevelse. - Finns det intresse bland föräldrarna att ordna en lekfull välläsningstävling bland eleverna?

Klubbverksamhet

Har du en hobby som du kunde berätta om eller kan du tänka dig att leda några klubbtimmar med t.ex. hantverk.

Informationsbesök

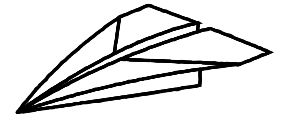
En förälder besöker klassen och berättar om en resa, sitt jobb eller något annat av intresse. Klassen får besök av en representant för en organisation, myndighet eller förening. Låt en polis, brandman, veterinär eller sjukskötare berätta om sitt jobb.

Besök på sjukhus eller servicehem

Sprid glädje med Lucia-, jul- eller morsdagsprogram.

Utflykt

Besök ett friluftsområde eller idrottscentrum, passagerarfartyg, sporthall eller djurpark.

Musei-, teater- och biobesök

Upplev något tillsammans som också kan stöda skolarbetet.

Middag med vett och etikett

Gå på restaurang eller samla en grupp som tillreder maten tillsammans. Eleverna kan ordna program.

Pysselkväll

Samlas i skolan och pyssla tillsammans. Planera arbetet och skaffa material.

Pepparkakor

Det är roligt att baka pepparkakor oberoende av ålder!

Lekar på skolgården

Föräldrarna kan leda lekar, stafetter eller bollspel. Välj lekar som både föräldrar och barn kan delta i.

Spårning

Banan sätts ut i skogs- eller stadsmiljö. Uppgifterna kan lösas parvis eller inom familjen. Vid målet kontrollerar deltagarna själva hur de har lyckats lösa uppgifterna. Dela ut diplom. Avsluta med ärtsoppa eller avnjut egen matsäck.

Fastlagstisdag

Träffas i pulkabacken. Tag med egen pulka och matsäck.

Skridskoträff

Träffas på skridskobanan. Marschaller och musik visar vägen. Avsluta med varm saft och kex.

"Påskresa"

Reservera gymnastiksalen. Gör en trevlig bana med hjälp av gymnastikredskapen och låt barn och vuxna "följa John" på banan. Avsluta med saft och bulle.

Videokväll

Inbjud familjerna att titta på en videoupptagning av något program eleverna framfört.

Julfest

Ordna ringdanser med pepparkakor och glögg en kväll i december. Ordna gröt-fest i klassen för barn och föräldrar med lucia, tärnor och tomtar.

Gårdsfest

Programmet innehåller något att göra både för stora och små med olika aktivitetspunkter. Mat och bakverk serveras till självkostnadspris. Traktens brand- eller polisbil kan eventuellt medverka i gårdsfesten.

Cykeldag

"Besikta" elevernas cyklar och inbjud en cykelreparatör som antecknar cykelns skick i ett cykelpass. Frågesport i trafikvett.

Friluftsdag

Ordna en dag för skid- eller skridskoåkning eller orientering längs motionsstigar. Låt äldre elever tillsammans med föräldrar sköta trakteringen genom att t.ex. koka soppa i skolköket.

Städtalko

Putsa upp kring skolan och plantera blomsterlökar på hösten. Tag med handskar, krattor och plastpåsar.

Bytes- eller prylmarknad

Kom och sälj urvuxna sportgrejor/utrustning och köp begagnat istället.

Fira Runeberg eller Svenska dagen

Inbjud en gästföreläsare. Eleverna bidrar med programmet. Kaffe med dopp serveras. Inbjud alla intresserade på orten.

Självständighetsfest 6.12

Ordna en solenn fest med en krigsveteran som festtalare.

Slöjdvällar

Föräldrar och elever kan tillsammans ge ett praktiskt handtag under ledning av t.ex. slöjdläraren. I en skola snickrade föräldrarna nya skoställ för korridorerna som eleverna senare målade.

Temakväll om andra länder

Bjud på exotisk mat och låt någon berätta om seder och bruk i ett främmande land.

Föreläsning

Hem och Skola föreningen samarbetar med skolan och ordnar en intressant föreläsning med inbjuden gäst. Efteråt ordnas diskussion och föräldramöte i den egna klassen. Barnen kan se en film tillsammans under tiden.

Föräldraleda klassmöten

Föräldraleda klassmöten är att aktivt ta grepp om barnens skolvardag och stöda varandra. Mötena planeras i samråd med läraren, som inbjuds som gäst till mötet. Under mötet kan man diskutera sådant som är aktuellt i barnens vardag som tider för läggdags, matvanor eller datorspelning, men det finns inga hinder för också mera samhällsospännande frågor. Klassföräldern eller någon annan av föräldrarna leder diskussionen.

Erfarenheter som klassförälder i årskurs 1-6

Hej!

Hösten 1997 började min äldsta son första klass. Det känns som igår, men att det faktiskt gått nio år bevisas av att den blonda knatten har vuxit upp till en muskulös ung man. Efter honom har jag följt ännu tre av hans småsyskon till skolan. Åren med barn i grundskolan har varit både spännande och omväxlande. Raden av föräldramöten och olika uppdrag har avlöst varandra.

Mitt allra första föräldramöte inleddes med att hela skolans föräldrar samlades i matsalen. Föräldramöten är ofta lite pirriga, tycker jag. När man blygt klämmer ner sig i en alldeles för liten skolpulpet, genomgår många av oss en mental förvandling till det skolbarn vi en gång var.

Idel nya ansikten. Vem var nu mamma och pappa till min sons klasskompisar? Var ska jag sitta - alla tycks känna varann? Nåja, efter en stund upptäcker man oftast ett och annat bekant ansikte, och man ser att många andra föräldrar är lika pirriga som man själv.

Efter kaffet är det så dags för den punkten som många föräldrar gruvar sig grymt för. Det ska väljas klassföräldrar till varje klass. Under mitt första föräldramöte hade jag min strategi klar.

Om jag är klassförälder på ettan, så kan jag tacka nej i framtiden för då har jag ju gjort min plikt. På ettan kan det knappast vara så ansträngande, resonerade jag, men ve och fasa när det på senare årskurser blir dags att börja arrangera lägerskolor och jippon för klassen!

Sagt och gjort, när två klassföräldrar skulle väljas för årskurs ett, sträckte jag snabbt upp handen och meddelade att jag gärna blir klassförälder. Hur i hela friden kunde jag alldeles frivilligt ta på mig uppdraget som klassförälder, undrade en medförälder. I hennes ögon var det hela lite suspekt - valet av klassförälder ska vara förenat med stora svårigheter och anmäler man sitt intresse så är det med baktankar. Vilket ju var sant! Jag skulle vara klassförälder bara det här ena året och sen aldrig mer!

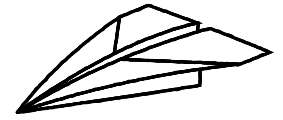
Men sen visade det sig att det faktiskt var roligt att vara klassförälder! Så av bara farten har jag under åren fortsatt att engagera mig i skolan - ibland med en större insats, ibland mindre.

Som klassförälder har du en viktig roll. På lågstadiet handlar det mest om att lägga grunden till en god gemenskap i klassen. Att jobba för att klassens föräldrar känner sig välkomna till skolan.

Föräldramötet, kanske redan det första, kan med fördel vara det forum där alla föräldrar gemensamt diskuterar vilka aktiviteter man vill ordna det här läsåret. Om det redan finns en tipspärm på skolan så får ni bra förslag där, men sällan brukar det vara brist på idéer. Självt har jag varit med om bowlingkvällar, cykelutfärder, spelkvällar, sportjippon och en massa andra evenemang.

Jag minns otaliga möten där vi föräldrar planerar olika träffar - den viktigaste frågan är ofta hur vi ska få fler föräldrar att aktivt jobba för och med våra barns skola.

Barn tycker om när vi vuxna engagerar oss i deras vardag. När de upplever att deras skola är viktig också för oss föräldrar, känner de trygghet. Alla behöver inte

göra allting, och sällan behöver man ens göra särskilt mycket för att uppnå goda resultat. Framför allt behöver man inte göra jobbet ensam - själva vitsen med att engagera sig i skolan t ex som klassförälder är att vi gör det tillsammans.

Helén Kurri

mamma till fyra barn i åldern 10-16 år

Att vara klassförälder i årskurs 7-9

Puuuh...

När tonerna av Den blomstertid har klingat ut och ditt barn har gått ut sexan, tänker du kanske dig att det är slut på klassföräldraskap och penginsamlingar till klassresor och liknande. Och du har ju rätt på sätt och vis, men ändå så fel, så fel.

Att vara klassförälder, eller klassombud, i högstadiet är minst lika viktigt som att vara det tidigare, men det är också annorlunda. Barnen blir större och är kanske inte lika intresserade av knytkalas och filmkvällar i skolan. De är kanske mindre intresserade av att kommunicera med oss föräldrar överhuvudtaget, och så ska det ju vara. Men ju mera självständiga våra barn blir desto mer kanske vi undrar över var de är och vad de gör, och vem de umgås med. Och där finns en väldigt viktig uppgift för klassföräldern i högstadiet!

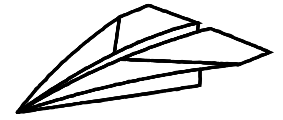
Som klassförälder i högstadiet är du en kontaktperson för de andra föräldrarna. Du kan fixa e-postlistor och föräldrakvällar för att alla föräldrar i den ofta nybildade klassen ska ha en chans att lära känna varandra, ens lite. För då är ju också tröskeln lägre för att ta kontakt när man så vill. Dessutom uppskattar ofta klassföreståndaren också att ha lite mer personlig kontakt med speciellt sjuornas föräldrar. Sjuorna är ju trots allt inte så värst mycket äldre än sexorna, det tål man komma ihåg.

Men som klassförälder har man också andra viktiga funktioner, också i högstadiet. Genom att aktivt visa intresse för sina barns skola, visar man också att man bryr sig om deras vardag. På det sättet har man också större möjligheter att upprätthålla en god kontakt till både sina egna barn och deras kompisar. Och det är otroligt givande att få sitta och prata med tonåringar som upplever att de har förtroende för en!

Eftersom alla vuxna inte har lika mycket kontakt med sina barn är det också viktigt att försöka skapa ett vuxenkollektiv för klassen ens i någon form. Man kan faktiskt ordna gemensamma föräldra-barn-fester också i högstadiet, antingen klassvis, eller i större omfattning. Då är ju det naturliga att klassföräldrarna håller kontakt med varandra, så blir det hela mera praktiskt.

Summa summarum kan man som klassförälder i högstadiet ganska långt själv styra sitt engagemang och vad man satsar på. Det finns kanske färre "förhandsförväntningar" än i lågstadiet, vilket är skönt, men å andra sidan kan det nog vara svårare att dra igång sina medföräldrar i klassen. Då lönar det sig att kontakta Förbundet Hem och skola för råd och hjälp!

Jag har själv i snart två år varit högstadielklassförälder. Det första vi gjorde var

att inrätta ett diskussionsforum på nätet, så att alla skulle kunna nå varandra lätt. Praktiskt och bra. Sen ordnade vi en föräldraträff på sjuans höst, helt informellt, på en krog. Klassföreståndaren var med och vi hade en trevlig pratstund om ditt och datt. På motsvarande träff på våren var vi betydligt färre – och bara mammor. Då diskuterade vi våra barns nya vanor beträffande utespring och fester, samt våra ganska olika regler och begränsningar.

På åttans höst ordnade vi en ny träff, den här gången i skolan och utan direkt agenda. Igen bara mammor, och inte alls alla, men en givande pratstund, där också klassföreståndaren igen var med.

Det behövs ju inte så mycket för att det faktiskt ska vara väldigt givande.

Det viktigaste är att man träffar sina medföräldrar och väldigt gärna också deras barn. Också 14-15-åringar kan lockas med på vårpicknick!

Nicolina Zilliacus-Korsström

Med fem barn i grundskolan

Klasspappan intervjuar rektorn

Föräldrar och lärare har samma intresse och gemensamma uppgift. Att alla elever i klassen ska trivas så bra och lära sig så mycket som möjligt. Det här även med klassföräldrarnas hjälp som en förmedlande länk mellan föräldrar och klassföreståndare samt rektor. Det tycker Torbjörn Sandén som är rektor för Gerby lågstadium i Vasa. Just nu är han tjänsteledig för att planera fortbildning på Åbo Akademi i Vasa.

Som klasspappa var jag själv sällan i kontakt med rektorn för mina barns skolor. Vad har en rektor egentligen med klassföräldrarna att göra?

- En rektor eller skolföreståndare har en viktig uppgift i att inom skolan och ut mot föräldrarna aktivt förmedla skolans positiva grundattityd om att alla behövs i skolarbetet; elever, lärare och föräldrar. Bland föräldrar finns ibland vissa fördomar eller uppfattningar som kan finnas kvar från deras egen skolgång och det kan vara svårt att öppet våga prata med klassföreståndaren eller rektorn. En öppen och fördomsfri attityd mellan skolan och hemmen är därför en grundförutsättning. Något även klassföräldrarna kan bidra till.

- Min uppgift är att lyfta upp frågan om skoltrivsel i ett större sammanhang och ange ramarna för hur den saken sköts just i vår skola så att både elever och deras föräldrar och vi lärare öppet vågar och kan säga och visa vad vi tycker om skolan och skolarbetet.

Kan jag som klasspappa då själv direkt ta kontakt med rektorn för att få eller ge information kring något jag vill veta mer om eller har fått veta via andra föräldrar?

- Utan vidare. Ofta är ju klassföreståndaren den mest naturliga kontaktpersonen för en klassförälder, men en del frågor är säkert av den karaktären att det just

är rektorn som borde få svara på dem. Det är min uppgift att alla åsikter, värderingar och tankar bland föräldrarna om skolarbetet vädras och kanske på så sätt också avdramatiseras.

- Det kunde kanske vara bra om rektorn tillsammans med klassföreståndarna åtminstone 1-2 gånger per läsår skulle träffa alla klassföräldrar på ett avslappnat och informellt kvällskaffe. Som "vanlig" pappa på mina egna barns föräldramöten, har jag ibland märkt att det inte alltid är lätt att få till stånd en öppen och fördomsfri attityd mellan skola och hem.

Hurudan är då ur din synvinkel en bra klassförälder?

- En som kan bevara en objektivitet i olika situationer. Som klassförälder får man ibland höra helt olika uppfattningar, starka åsikter och krav på vad skolan eller lärarna borde göra. Här behövs en vidsynthet, ett helikopterseende som också tar i beaktande de andra i klassen och gruppkänslan. En klassförälder ska inte vara en domare, det sköter andra om. Utan en naturlig länk och kontakt mellan föräldrar och skolan, en samtalspartner för både andra föräldrar och lärare.

Som klasspappa undrade jag ofta hur mycket jag riktigt skulle göra som klassförälder. Om det räcker med att arrangera kaffeserveringen på föräldramötena. Vad förväntar sig skolan av en klassförälder?

- Visst är det viktigt och bra att klassföräldrarna kan hjälpa till med kaffeserveringen och andra arrangemang i skolan. Om de kan bjuda in hela klassen till sin arbetsplats eller något annat intressant ställe så är sådant alltid välkommet även på skoltid. Men viktigast är nog att man vågar ta tag i och föra fram de frågor som föräldrarna anser viktiga. Föräldrar och lärare skall känna att föräldramötet ger en möjlighet till att ventileras och diskuteras de möjligheter och problem som finns i klassen och skolan.

En gång kunde vi inte på det första föräldramötet i högstadiet välja en klasspappa eftersom ingen ville ställa upp. En frivillig klassmamma hittade vi däremot genast. I Sverige plockas ofta klassföräldrarna fram genom ett rullande schema. Det innebär att alla föräldrar har varit klassförälder någon gång under barnets skoltid. Där sitter man två år i taget och föräldrar och lärare träffas upp till 6 gånger per år. Varför är det här i Finland ibland svårt att få speciellt pappor att ställa upp som klassförälder?

- Det har jag själv undrat över. Vad borde hända, bli lättare eller förändras för att fler föräldrar skulle ställa upp? Vad är det som gör att uppdraget uppfattas som så svårt och hur skulle uppdraget kunna bli mer attraktivt? Den diskussionen borde man kanske börja med på en första träff mellan skola och föräldrar. I vilket fall som helst är det ett frivilligt uppdrag som säkert borde få mer stöd och tack än hittills av både oss i skolan och av övriga föräldrar och elever.

Ari Nykvist